

راه حل بحران «اکرائین»، توقف گسترش ناتو و پایان دادن به راهبرد «توازن تهدید» است!

چهارشنبه، 16 فوریه 2022 - 19:23

**هیئت سیاسی -
اجرائی حزب چپ
ایران (فدائیان خلق)**

روپاروئی سنگین و خطرناکی بر سر اکرائین بین آمریکا و متحدان اروپائی آن از یکسو و روسیه از سوی دیگر شکل گرفته است. روسیه با استقرار بیش از صد هزار نیرو و تجهیزات نظامی در مرزهای اوکرائین، می‌خواهد در گام نخست حرکت ناتو به

سمت مرزهای روسیه را متوقف کند و در گام بعدی ناتو را به شرایط قبل از سال ۱۹۹۷ بازگرداند. دولت آمریکا و متحدان آن، اما ادعا می‌کنند که تمرکز نیروی های روسیه به قصد حمله‌ی نظامی به خاک اوکرائین است، روسیه را در صورت حمله به اعمال تحریم‌های گسترده تهدید می‌کنند و از شهروندان خود خواسته‌اند که اوکرائین را ترک کنند. دولت آمریکا نیروهای جدیدی را به کشورهای عضو ناتو در شرق اروپا اعزام می‌کند؛ به اکرائین سلاح تحویل می‌دهد و کارشناس می‌فرستد. برخی از کشورهای اروپائی هم با آمریکا همراهی می‌کنند. فضائی از تهدیدهای متقابل، مشاجرات دیپلماتیک و جنگ تبلیغی ایجاد شده است که نگرانی از شعله‌ور شدن تنش‌جی دیگر در اروپا را دامن زده است. با وجود این که مذاکرات بین دو طرف تا کنون کارساز نبود، اما شواهد حاکی از آن است که فعالیت‌های دیپلماتیک هنوز شانس موفقیت دارد. سفر صدر اعظم آلمان به «مسکو» و «کیف» امید به حل بحران از طریق گفت‌وگو را بیشتر کرده است.

ریشه‌ی بحران کنونی را باید در تحولات بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی جست‌وجو کرد. دولت آمریکا در روپای سرکردگی بر جهان تک قطبی، تلاش کرد شرق اروپا را نیز به حوزه‌ی نفوذ خود تبدیل کند. گسترش ناتو و عضوگیری از کشورهای اروپای شرقی از جمله برخی جمهوری‌های سابق اتحاد شوروی، با این هدف پیگیری شده است. ناتو که زمانی برای مقابله با اتحاد جماهیر شوروی و متحدان آن ایجاد شده بود، بعد از فروپاشی شوروی و انحلال پیمان ورشو، به حیات خود ادامه داد و به ابزار آمریکا برای تهدید و دخالت در کشورهائی تبدیل

شده است که در زمره‌ی متحدان آمریکا محسوب نمی‌شوند. طی سال‌های اخیر، دامنه‌ی دخالت‌های آمریکا وسعت گرفته و از یوگسلاوی، تا افغانستان، عراق و لیبی را در بر گرفته است. گسترش ناتو مغایر با وعده‌ی غرب به میخائیل گارباچف است. در همان زمان برخی صاحب‌نظران در آمریکا می‌گفتند گسترش ناتو، مرگبارترین اشتباه سیاست آمریکا پس از جنگ سرد است. این تصمیم موجب دامن زدن به گرایش‌های ملی‌گرایانه و ضدغربی در روسیه خواهد شد و فضای جنگ سرد دیگری را در روابط شرق - غرب ایجاد خواهد کرد. پوتین گسترش بیشتر ناتو به سمت مرزهای روسیه، استقرار نیروها و سپر موشکی ناتو در کشورهای اروپای شرقی را تهدیدی برای خود می‌داند.

بحران در اکراین و درگیری در استان‌های شمالی آن، متأثر از کشمکش بر سر مخالفت روسیه با گسترش ناتو در اطراف مرزهای روسیه است. هر تلاشی برای حل مشکلات درونی اوکراین بدون توجه به این موضوع حساس که موجب شکاف در درون مردم این کشور هم هست، قرین موفقیت نخواهد بود. یکی از دلایلی که هنوز هم اجرای توافق مینسک ۲- نقطه‌ی امیدی برای برون‌رفت از وضعیت فعلی است، این واقعیت است که در توافقات مینسک تدابیری برای ایجاد تفاهم عمومی‌تر بر سر نزدیکی یا دوری به اروپا و آمریکا و نیز روسیه در نظر گرفته شده و خودمختاری دو استان «لوهانسک» و «دونتسک» که بیشتر روس‌تبار هستند و تامین نظر آنها در سمت‌گیری‌های کلی کشور، مدنظر قرار گرفته است. توجه به این امر و مهار نیروهای ناسیونالیست جنگ طلب در اکراین، می‌تواند هم به جنگ داخلی در این کشور و جدائی‌طلبی این دو استان پایان دهد، هم ثبات لازم را برای تعیین سمت‌گیری‌های استراتژیک آن هموار سازد. هم چنین گفت‌وگو بین غرب و روسیه را در فضای مناسب‌تری ممکن سازد.

تلاش‌های دیپلماتیک هفته‌های اخیر، علیرغم تهدیدات متقابل، نشان‌دهنده‌ی آگاهی از عمق خطری است که در این رویارویی نهفته است. ادامه‌ی جنگ لفظی، دامن زدن به خصومت بین مردمی که قرن‌ها در کنار هم زیسته اند، می‌تواند به شعله‌ور شدن درگیری منجر گردد، که مهار آن به سادگی امکانپذیر نخواهد بود و می‌تواند دینامیسم خاص خود را پیدا کرده، شکاف‌های کنونی را عمیق‌تر و خصومت‌ها را گسترده‌تر نماید. تأثیرات این وضعیت در درون مرزهای دو کشور باقی نخواهد ماند. باید پذیرفت که صلح و امنیت در اروپا، نمی‌تواند بدون یا برخلاف منافع روسیه و توقف تشنج آفرینی آمریکا تامین شود. گسترش شتابان ناتو در شرق اروپا به بحران کنونی دامن زده، تشنج‌های جدیدی را در این قاره موجب گردیده است. باید تأکید کرد که مسئله‌ی اکراین، اساساً یک مسئله‌ی اروپائیان و ناظر بر امنیت این قاره است. از این رو، نه با مواجهه‌ی بین روسیه و ناتو، بلکه با گفتگوی دیپلماتیک بین کشورهای این قاره می‌تواند پاسخ گیرد. مسئولیت درک این واقعیت و اقدام متناسب با آن، بر عهده‌ی اتحادیه‌ی اروپاست.

حزب چپ ایران (فدائیان خلق) گسترش ناتو را به ضرر صلح و امنیت عمومی در اروپا و جهان می‌داند و آن را محکوم می‌کند. ما بر این باوریم که پیمان‌های نظامی باید با پروژه‌های صلح و همزیستی جایگزین گردند. جهان کنونی نیازمند ابزارهای دموکراتیک برای حل و فصل اختلافات است. پایان دادن به تشنج، راهبرد "توازن تهدید"، ادامه‌ی گفت‌گوها و تنش‌زدانی از مناسبات، تنها راه برون‌رفت از وضعیت فعلی است. باید پیشروی ناتو به سوی مرزهای روسیه متوقف شود. از نظر ما، توافقات مینسک-۲ بین اکراین، آلمان، فرانسه و روسیه در مورد مشکلات داخلی اکراین، راه حل مناسبی برای پایان دادن به جنگ و خشونت و مهار نیروهای افراطی در ادامه‌ی تنش در شرق اکراین است. جنگ جز دامن زدن به ویرانی و کشتار، حاصل دیگری برای مردم جهان در بر نداشته و نخواهد داشت! ما از بیانیه‌ی ۵۰ برنده‌ی صلح نوبل جهان، برای کاهش دو درصدی بودجه‌ی تسلیحاتی به مدت ۵ سال و اختصاص آن بودجه به حل بزرگ‌ترین مشکلات بشر از جمله در زمینه‌ی آب و هوا، حمایت می‌کنیم.

هئیت سیاسی - اجرائی حزب چپ ایران (فدائیان خلق)

۲۷ بهمن ۱۴۰۰ - ۱۶ فوریه ۲۰۲۲

اعلامیه